

PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT

OBRA DEL
CANÇONER POPULAR DE CATALUNYA

MATERIALS

VOLUM VII

BARCELONA

MMXX

Aquesta obra ha estat editada amb la col·laboració del Departament de Cultura
de la Generalitat de Catalunya.

Primera edició, desembre de 1997

La propietat d'aquesta edició és de Publicacions de l'Abadia de Montserrat
Ausiàs Marc, 92-98 - 08013 Barcelona

ISBN: 84-7826-897-9

Dipòsit legal: 32.970 - 1997

Impress a Novagràfik, S.L. - Puigcerdà, 127 - 08019 Barcelona

OBRA DEL CANÇONER POPULAR DE CATALUNYA

MATERIALS

VOLUM VII

MEMÒRIES DE MISSIONS DE RECERCA

PER

PALMIRA JAQUETTI; BALTASAR SAMPER-RAMON MOREY;
PALMIRA JAQUETTI-ENRIC D'AOUST

A CURA DE

JOSEP MASSOT I MUNTANER

BARCELONA

MMXX

P R E S E N T A C I Ó

Continuant la publicació de les memòries de les missions de recerca de l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya, en aquest volum oferim les corresponents al Pallars i la Conca de Tremp de 1926, a Mallorca igualment de 1926, a Sant Feliu de Guíxols de 1927 i al Pallars de 1927.

Per a la missió de Palmira Jaquetti i Maria Carbó al Pallars i a la Conca de Tremp, vegeu la introducció al volum VI d'aquesta sèrie de *Materials*, p. 13 (per un error s'hi fa constar que la memòria és publicada en aquell mateix volum). Hi hem posat un títol factici, semblant al de les memòries aparegudes als volums anteriors. A l'original diu: *Crònica de la Missió de 1926 al Pallars i Conca de Tremp per Palmira Jaquetti i Maria Carbó*. Dissortadament, la memòria no va acompanyada de les nombroses fotografies que s'hi anuncien.

Per a la missió de Baltasar Samper i Ramon Morey a Mallorca, vegeu igualment la introducció al volum VI de *Materials*, p. 13. Hi hem posat un títol factici. A l'original hi ha un títol doble: *Obra del Cançoner Popular de Catalunya. Missió Samper-Morey a Mallorca, agost-octubre 1926. Ressenya i Obra del Cançoner Popular de Catalunya. Missió de recerca a Mallorca, 4 d'agost a 8 d'octubre 1926*. Hi ha un bon nombre de fotografies de les qual publiquem una selecció.¹ La memòria fou redactada per Baltasar Samper, llevat d'alguns apartats deguts a Ramon Morey —com ja indiquem al lloc oportú— i d'unes notes biogràfiques de mossèn Cosme Bauzà, escrites sens dubte per l'interessat mateix.

Per a la missió Jaquetti-Carbó a Sant Feliu de Guíxols, vegeu igualment la introducció al volum VI de *Materials*, p. 13. Hi hem posat un títol factici. A l'original hi ha un títol doble: *Gener 1927. Dietari de la Missió Jaquetti-Carbó a Sant Feliu de Guíxols i Diari de la Missió a Sant Feliu de Guíxols*.

Finalment, per a la missió Jaquetti-D'Aoust al Pallars i a Ribargorça, vegeu igualment la introducció al volum VI de *Materials*, p. 14. Hi hem posat un títol factici. A l'original hi ha un doble títol: *Diari de la missió D'Aoust-Jaquetti al Pallars i al Ribargorça, i Diari de la Missió de D'Aoust —1927— Jaquetti*. El diari és escrit i signat per Palmira Jaquetti, bé que n'hi ha unes quantes pàgines d'Enric D'Aoust, com ja indiquem en nota al lloc corresponent. Cal tenir present que el 27 de juliol al matí, el mateix dia que començava la missió, Palmira Jaquetti i Enric d'Aoust es van casar a la basílica de Montserrat.

1. M'he referit expressament a aquesta missió a l'article *L'Obra del Cançoner Popular de Catalunya a Manacor, «Perlas y Cuevas» (Manacor)*, núm. 867 (29 de juliol-11 d'agost de 1994), pp. 12-13, i núm. 868 (12-25 d'agost de 1994), pp. 8-10.

Com als volums anteriors de *Materials*, les memòries han estat reproduïdes fidelment, modificant-ne, però, quan calia, l'ortografia i fent-hi un mínim de correccions gramaticals o lèxiques. Els textos seleccionats han estat reproduïts amb una fidelitat absoluta als originals, bé que també n'ha estat regularitzada l'ortografia.

Com als volums anteriors, he d'agrair a Núria Mañé l'ajut que m'ha prestat per a la transcripció dels textos de les memòries i per a la redacció dels índexs onomàstic i toponímic.

JOSEP MASSOT I MUNTANER

PALMIRA JAQUETTI

MEMÒRIA

DE LA MISSIÓ DE RECERCA DE CANÇONS
I MÚSIQUES POPULARS REALITZADA PER
PALMIRA JAQUETTI I MARIA CARBÓ
AL PALLARS I CONCA DE TREMP
DEL 2 DE JULIOL AL 2 DE SETEMBRE DE 1926
PER COMANDA DE L'OBRA DEL «CANÇONER
POPULAR DE CATALUNYA»

Divendres, dia 2 juliol 1926. Esterri

Hem anat enfilant-nos, i després de les terres abrusades i seques de l'Urgell han vingut les prades rialleres i fresques, i les ramades de cabres blanques esquellejants com les escumes del riu. Les muntanyes que encerclen la vall d'Esterri són clapades de congestes. Els ulls s'hi encanten, però tenim fred i estem un xic desplaçades. Encara tenim a la boca el gust de les paraules que hem dit als nostres, i el ressò de les seves, i tot plegat, i l'aire tan fred, l'aigua tan gelada, i el pic de tristesa que dóna el primer vespre fora de casa, ens disposen a tota mena de meditacions particulars, terme de les nostres vides barcelonines i començ de la vida d'estiu.

Dissabte, dia 3 juliol 1926

Ens hem llevat quan el sol ja brillava més avall de les congestes, i en l'auto de la Vall d'Aran hem arribat a Sorpe. Ací tenim coneixences de l'any passat, i hem començat d'encendre el foc per a la tornada. A Borén hem repetit la preparació, i amb un ruquet i una dona per companyia, hem emprès el camí d'Alòs. Ací hi ha una casa rica, els *Arnalot*, can Tort, que ens han rebut molt bé; teníem bona notícia d'aqueix fill de la terra, i hem pogut comprovar amb admiració les belles qualitats d'aqueix *fill de la terra alta*, intel·ligent, assenyat, auster i molt civil. Ens ha donat hospitalitat, i els seus fills ens han fet conèixer la gent que ens convenia. Només hi ha la pluja, que ja pel camí ens havia fet anar de pressa, i tota la tarda ens ha empaitat. Però hem trobat, per començar, una dona de barba enfonsada, els ulls desats entre les parpelles inflades, d'una veu clara i precisa, que s'acompanya de les mans i el mocador per substituir el *pandero*. Però n'hi hem promès un, per a l'any que ve, de les mateixes dimensions que el que ella tenia, amb xapes i picarols de coure. I ens deia que és molt estrany que no n'haguem dut cap.

Tenim les congestes més a la vora, però al vespre, quan la *Miqueua* se n'ha anat a *mullir* les ovelles, hem baixat a la cuina, i a la vora del foc hem intentat eixugar-nos els peus i el calçat, mentre els criats, en taulades de trenta-cinc, són servits pel mateix amo, els seus fills i la mestressa, ajudats per les minyones. Per demà tenim altra gent preparada. Els rius fan aquella remor dolça que adorm l'esperit i atura els records, per crear una imatgeria nova. Les prades són a punt de dallar, i els dalladors s'hi preparen. Voldria agrair a les flors el seu encís, recordant-los el nom, però *no en tenen*. Són totes compreses en el nom *flors* de prat. I envejo els cavalls i les vaques que mengen poms de pentinells i de campanetes blaves, que són les gemmes fines d'aqueixa mar que oneja suau.

Diumenge, dia 4 juliol 1926

Ens hem llevat tard. Els *Arnalot* sopen després d'haver donat sopar als criats, i nosaltres amb ells, a darrera hora. El sol ballava a la teulada veïna, i les dones venien de fer herba. Hem oït missa a la capella particular de la casa, a les nou. I hem aprofitat bé el diumenge, amb la Miqueua, que ja s'ha guanyat el pa; ahir mullia, i avui ha fet formatges amb la jove. Li feien mal els dits, i el cantar l'ha reposada, i ha canviat un xic la direcció de les mosques, perquè han desat els formatges capsats d'estrelles. Ens ha ensenyat tres balls. Els hem ballats amb ella, i sorprèn i fa pensar, alhora, la seva lleugeresa, als setanta-tres. Quan ja no li recordava res més, hem anat a veure el xollador batlle Cabalet, que deia que *en sabia*. I mentre la llana queia sota les estisorasses, ell cantava *La vida de les galeres* i tot el que sabia. Ens ha passat una avaria amb el Kodak, i no podem tenir la foto de la Miqueua, que és, de totes les velles que hem conegut l'any passat, de les millors. Les cançons seves, avui, fan una trentena, són tan fresques de tonada i de ritme com els prats que afinen les cimes ennuvolades i que són llocs habituals d'ella, que diu que aquests darrers dies hi ha guardat les vaques; el Cabalet, si no canvia d'idees, haurà de ser pagat com a *Batlle*. Avui, essent diumenge, ho hem volgut aprofitar bé, perquè la gent no té tant defici per anar al tros. Ha cantat la Sila, que té els ulls molls i entrats, i la faç tota blanca amb reflexos de neu. Té una filla que serveix a la casa, i entre totes han cantat el què sabien. La Miqueua s'havia exhaurit, però a la tarda ha recordat més, i el Cabalet s'ha fet pregar —i pagar molt bé!— d'un parell més de cantades. Hem fetes visites d'aquelles que no tenen resultat, ha cantat un altre home mentre munyia, i les ovelles, lliures vora meu, es venien a encantar del funcionament de la *Stylo*. Però la nostra companyia no entenien que m'agradava —i potser en aquell moment ens compreníem, amb l'ovella—, i la venien a treure, amb disgust de la bestiola, que es defensa com pot. La Miqueua s'havia vestit de pontifical, mentre preparàvem la màquina, però no sé què ha passat al carro, i ho hem hagut de deixar córrer. Tenim 50 cançons, boniques i variades. La Miqueua les diu com si fos la veu de la muntanya, que parla sola, com el riu, nua i crua.

Dilluns, dia 5 juliol 1926

Exhaurit Alòs, hem anat a Isil. La primera cantadora ho ha fet tan malament, que si el riu que ens canta a cau d'orella, i el que és més fort, canta com el sol, per a tothom, l'hagués pogut escarnir, la vella se n'hauria anat sense cobrar, i no l'hauríem hagut de reptar per les pretensions. No té condicions de cantaire. Només recorda les lletres. Ultra això, és sorda, i no hi ha manera de fer-la aturar. Però si bé és inhàbil en l'art de cantar, és molt espavilada en l'art de demanar, i fa poc honor al nom humil de *Modesta* que porta. La senyora Ignàsia ens ha rebut amb tots els honors. Ocupem la cambra que il·lustrà, amb la seva alta persona, el príncep de Mònaco; és un llustre especial per a les col·lectores del Cançoner.

No para de ploure. Les pregàries han estat escoltades i nosaltres ens mullem, a peu

i a cavall. El pitjor de la llar és el fum. Però també les cançons són més fàcils. La vella de Catxes ens ha cantat una seguida de belles cançons. Té cura d'una malalta, i tot preparant el brou, cop de cantar. Però vet aquí que la mestressa s'ha llevat, tot i baldada, i s'ha posat a cridar i protestar. A la dona se li han escorregut les cançons com els punts d'una mitja, i no hi ha valgut gaire cloure les portes i ofegar-nos de fum car la por i les necessitats de la casa li han esbravat la resta.

Després, a ca la Truca, una mena de cova atapeïda de fum espès, hem posat diaris al pas de la porta, i ens hem acomodats. Però la fosca ens ha fet canviar de lloc i hem anat a buscar espelma. La Truca és una dona malhumorada i neguitosa, i ha quedat demostrat que poques vegades se'ns resisteix ningú. N'hem sortit amb unes quantes tonadetes més i les mans i cara negres. Ens hem tret les màscares per sopar i ací cal esmentar el bon gust culinari de la senyora Ignàsia, molt senyora i ben educada. La mestra hi menja i ha amenitzat l'àpat amb tota mena de xerrameques en llenguatge oficial.

Dimarts, dia 6 juliol 1926

La vella de Catxes ha tingut por d'esverar la seva mestressa baldada, i ha vingut a exhaurir el repertori. No queda ningú més, un home jove, ros de cabell, d'ulls i celles, i ens ha cantat mentre plovia, amb veu fresca, però no en sap gaires. La vella de Catxes és reposada, quieta, fina i treballadora, però amb l'esverament ha posat un coll de camisa del revés.

I mentre els núvols es desfeien i deixaven un lluc de cel, hem pres les motxilles i el paraguai, i avall, cap a Borén. Però la pluja ens ha atrapat pel camí i l'entrada a Borén no ha estat del tot triomfal, sinó la que deuen fer els soldats en tornar de la guerra. Sort que el senyor rector tenia un bon foc, i que aviat ha parat de ploure; ens ha cantat la Matilde, reposada, quieta com una santa de retaule, amb una mirada de vellut negre i la veu prima i dolça, amagada com si sortís del fons d'una campaneta blava d'aqueixes que voregen els camins. Ha cantat també l'Annetta, que té representació de mare del mestre; només que pateix del fetge i té un accent marcadament francès, amb els plurals en *a*, que fa una mica estrany. També volia cantar la *Nieves* de Nalló, però era perquè duia un poc més de vi de la mida regular.

Dimecres, dia 7 juliol 1926

La *Nieves* no ha tornat, sinó que passa tota escorreguda. Potser se'n recorda, d'ahir. Fa tant fred que m'han hagut de deixar més abrics i hem pres el camí d'Isavarre.

Hem menjat cireres fresques i gelades, acabades de collir, i han cantat dues dones. La *Lluqueta*, que també es posa la mantellina, i això que és una dona alta i cepada que aixecaria una muntanya. No estava gaire emboirada, però, perquè hem tingut la precaució de fer-la cridar de pressa. L'hem feta esperar mentre dinàvem, i pensàrem que l'espera li faria bé perquè fóra una ocasió de beure retardada.

Quan hem tractat de retratar-la s'ha resistit molt. He emprat tres fotos, i em sembla que totes tres són d'esquena, i amb el mocador a la cara.

La Negreta. Fresca i jove, la mestressa d'hostal s'ha cansat aviat perquè tenia feina. L'*Esperanceta* no ha volgut cantar de cap manera, i no hi ha valgut ni el rector. Hem pres un ruquet i un bon guia i company de viatge i pres comiat de la Lluqueta, Esperanceta, Negreta i la gent de Casa *Visa*, casa pairal molt rica, i que ens ha donat bona hospitalitat i, el pare, quatre cançons.

A cavall de la somereta hem fet cap a Sorpe; el senyor rector ja no ens esperava, perquè feia estona que la nit havia clos els camps i les cuques de llum lliscaven damunt l'herba la viva gemma del seu cos.

Dijous, dia 8 juliol 1926

Ha cantat la *Serena* i la *Jaumetona*. Després de dinar, la Ignàsia, que és una dona jove que sap moltes tonades de «*La matinada fresca*» i cançons de Nadal. Però està anguniosa perquè té por que la nena se li desperti.

Hem passat tot el dia a cal rector. D'això se'n diu banquetejar i aprofitar el temps. Vi ranci, i tasti'l —no en bec—, aquest és bo, i ens donen tota mena de llaminadures, que m'agraden, però; i més que res el cor s'eixampla d'aqueixa gent tan bona. El senyor rector preparava els ormeigs per anar a pescar truites, ahir vespre. Però avui fa vent, i no ha estat possible. Deixem bons records i puc comprovar que sant Francesc d'Assís té deixebles pertot arreu, que com més humils viuen, més lluent és la seva virtut als ulls de Déu, que són, de tots, els que hi veuen clar. Hi ha ànimes exquisides com les flors de prat, *sen-se nom*. Però allà dalt tindran bon lloc, perquè ací no en tenen.

Divendres, dia 9 juliol 1926

Exhaurit Sorpe, hem fet nit a València. Hem anat a trobar la Maria Rosa que és la minyona del metge; l'any passat també va cantar, però no s'ha pogut deixar retratar, ni amb promesa d'enviar-li el retrat, perquè havia de regar les cols, i si es destorbava un minut, se li moririen; hem passat per casa de l'Andreua, que l'any passat ens va cantar el *Pardal*, però té el *tocino* malalt, i no ha pogut ser; li he promès un parenostre a sant Antoni per a la salut de la bestiola, però no l'hem convençuda del tot. Hem anat ací i allà, amb embolics i mentides que potser s'acosten al que la gent de govern en diu diplomàcia, i n'hem tret un bon plec. Ara canta la Portella, que amb els meus «enredos» no es sent de l'ofec, i canta asseguda al peu de la porta, amb la mitja als dits. Jo m'estic a la vora, i el vent del port em talla la cara, però no em vull moure, perquè tinc els ulls plens de la llum de les congestes, i de la farina que va caure abans-d'ahir, als cims.

La Sarraira, després de portar «deu hores» als dallaires, se'ns ha posat a cantar i pelar

trumpfes, amb la criatura al pit. És jove, i té la veu forta com la mirada. Tota la canalla del poble és a escoltar, però sembla que siguem a l'església.

El senyor rector, que és un sant home, ens tracta com si fóssim de la família. La Sarraira, en haver dinat, ha anat a girar herba i després, cop de cantar, amb una fortalesa i aire que fa venir ganes d'adormir-se-li als braços com el noieta que li juga amb la llana de fer mitja, ni un gató. Però estava amoïnada perquè l'hem retratada per «fer-la anar a les capsas de llumins!». Havíem obert llista de «tot el que podem ser», però ara n'obrirem una de les aplicacions dels retrats. Abans-d'ahir, a Isavarre, quan em disposava a retratar la Negreta, un *cabo* de carabiners va voler que el *traqués* al costat d'ella. Li vaig dir que es pentinés, i, és clar, es posà en actitud napoleònica, però vaig fer de manera que només sortís la Negreta; va donar adreça i oferí pagar «lo que sea». Només em sap greu perquè és jove i ple d'illusions i potser a hores d'ara ja ha escrit a la xicota: «sabrás que me *echo* retratar y sabrás que me lo mandarán».

En sis dies, tot cantant, hem recollides un bé de Déu de cançons. No vull dir el nombre, perquè fa massa goig. Ja el diré demà. Bé! no ho diguin, 162!!

Dissabte, dia 10 juliol 1926

A Esterri hi quedava poca feina, però n'hem feta menys de la que pensàvem; volíem fer cantar el *Fraret*, jove, ros de cabell i bigoti, que l'any passat contava que en sabia trenta i que n'havia cantades 28 a Mn. Anglès. Ara és a França; i aviat hem enllestit amb les dones que quedaven. Aquest any hem adquirit un nou prestigi: *Retratistes*. Sovint ens surt una nena, i amb molt misteri ens diu que anem a tal banda, que el seu pare vol que fem el retrat de la família. Resulta molt divertit i promet esclats de riure comprimits com a magranes. Prometem a tothom que l'enviarem i es deixen retratar amb veritable joia.

A mitja tarda, a cavall del ruc i conduïdes pel Pistols, ens hem enfilat a Cerbi; el camí florit de blauets (que ací en diuen *nedrilló*) a la vora dels rius i torrents, les roses de gavarrera a l'abast de la mà, aqueixa varietat gemada endolceix i fa claror als pensaments tenebrosos.

A mida que ens enfilem, si no portem baròmetre per a precisar l'alçada, ho podem conèixer amb relativa facilitat per la disminució progressiva i sistemàtica del diàmetre i capacitat de les palanganes. L'hostalera ens ha ofert el millor de la seva cuina i vaixella, però no tenia ganivets, i ha tret, a prec nostre, un trempaplomes per a mi i un *punxegut* de matar el porc per a la Maria. Hem amanit el sopar amb tot el bon humor que comporten les circumstàncies, i després, ens hem adormit amb confiança sota un quintar de flassades. L'hostalera

Diumenge, dia 11 juliol 1926

assegurava que dormiríem soles, però al matí he trobat una nimfa a la coixinera. Això vol dir que, després de la missa, ens hem posat al treball amb una aplicació i diligència només comportívols en temps de guerra. Hem aconseguit, amb la promesa de guanyar-se un

bocí de cel més espaiós, i ací, bona paga, fer cantar una dona jove, bruna, de talla de fusta, amb els trets precisos i vigorosos. S'havia negat de tota manera. Per si el cel no feia efecte, l'hem amenaçada amb els càstigs de Nostre Senyor, i hem fet promesa solemne de guardar el secret. Hem tancat la porta amb pany i balda, com qui s'assegura per la son, i s'ha anat a amagar a la cuina. Li hem retret aqueix bé de Déu de fills i filles, que potser cantaran les seves mateixes cançons al col·legi, i així s'ha deixat agafar. N'ha cantades una vintena.

Hi ha hagut també la cançó de l'enfadós, avui: El vell *Llucià* ens ha començat de cantar, molt rondinaire, i aviat han comparegut uns companys seus que s'han proposat d'ensenyar-nos certes cançons divertides, i es veu que, com a diumenge, esperaven passar bona estona i anar a beure a la taverna, amb el que haguessin guanyat.

Però tot seguit els he esmortuït l'alegria. S'han quedat tan parats, quan els hem dit que si ens en canten d'aquella mena, ens alcem i passem la porta, que després, quan sortíem de casa la Josefa, ens buscaven dones que sabien cantar oracions, i ens oferien anar a casa llur a fer-les cantar.

A Cerbi, l'horitzó és molt tancat i retret, les muntanyes s'acaben en congestes i són florides d' *escoba*, daurada com la nostra ginesta, i de bardanals, que són arbusts semblants als *rododendres*, coberts de flor carmesina.

Els bens i les cabres es peixen d'aquestes flors fines i als horts s'alcen els lliris de sant Josep, i tot un bé de Déu de flors que serveixen per alegrar les taules. No hem hagut de tornar a la cambra d'anit.

Hem dormit a Gavàs, a la casa principal, després de fer cantar

Dilluns, dia 12 juliol 1926

la Maria Pujol i dues dones més. La Maria és petitona, molt arrugada de cara, viva, però molla d'ulls. Les mosques tenen predilecció per aqueixa part delicada de la seva persona, i ella, quan en té moltes, les aparta amb un gest reposat. Però canta bé. Al vespre, havíem demanat llet, i hem vist comparèixer unes tasses diminutes, com de cafè. Hem comprès que eren per a la llet. Però ha estat divertit com els ganivets d'ahir. Continuem a gran alçària. Les palanganes, de la mateixa dimensió.

Dimarts, dia 13 juliol 1926

Hem fet cantar una dona fresca, jove encara, bonica, i el marit també ha ajudat, amb una bonhomia inusitada, pel que hem vist. Ací, ningú no s'ha fet pregar, i fins, en marxar, els dolia. Semblava que ens estimaven, i és molt. La majordona no ens ha deixat mai, i ni les dones s'han hagut d'amagar de vergonya. Han cantat on s'esqueia i n'hem tret molt. Observem que aqueixes terres són, tot i curtes d'habitants, riques de gent imbècil. Hem

retratat dos germans, de 39 a 36 anys, de l'alçada d'un vailet de 12, amb unes cares enormes, bàrbares, de Menina. Són nans, sords, muts, d'intel·ligència inferior a la d'una bestiola domèstica. Ací i allà trobem gent muda, i a tot arreu, la població predominant és la díptera. Fa vergonya pensar que aqueixa gent és germana, de terra i parla. La brutícia no s'amaga, és molt lleu la diferència entre les cambres humanes i els jaços dels animalets. Les dones, amb el mocador al cap, amaguen més de mitja testa, i el tros d'ulls i nas que deixen al descobert és objecte de l'assiduitat de les mosques, amb altres detalls que per desplaents no es poden esmentar. Tot això no fóra res si els gots i copes no fossin vells, i per tant, amb relleus que el temps s'ha cuidat d'omplir. Això fa que ens abrasem, però no bevem aigua ni vi, sinó al raig viu dels torrents i fonts, i ho fem amb doble plaer. Si hi ha cançons, però, ho dono per ben emprat i no em fa res l'espectacle una mica trist de la vida humana, a redós de les muntanyes altives, netes, esbandides, ferestes, ben vestides sempre.

Hem fet nit a Unarre. L'aliment més confortant és la posició de la casa, vora del riu, com un mirador. Per la resta, la bona voluntat ja hi és, però per ganivets també tenim dues estranyeses. L'un, el que fa servei a la cuina, va i ve contínuament a la meua dreta. Hem començat a les 9 i a les 11 ens llevàvem de taula; una mena de sopar en 5 actes i 30 quadres. Entre altres condiments apetitosos, puc esmentar que la sal que ha servit per amanir-nos l'enciam ha estat barrejada amb el sucre, a l'últim acte, i la llet ha adquirit un gust tan fi, que la dona s'estranyava que no la tastéssim, després que la hi havíem demanada. Però no hi ha hagut sopar tan divertit. Jo he escrit la meua correspondència particular entre les patates i la truita, però de feina per donar-nos dos plats i una forquilla, no en vulgueu més.

Mentre acabàvem de sopar, se sentia tremolar el trespol, amb un enrenou de tempesta. És que devien acabar

Dimecres, dia 14 de juliol de 1926

la construcció del llit. En llevar-nos hem mullat els caps dels dits en un atuell que se'n diu palangana, com si prenguéssim aigua beneïta.

Una de les cantadores té el marit malalt, i les altres no sabien gran cosa. Per això hem marxat cap a Burgo; el senyor rector, en aquell moment, feia berenada. Ous ferrats, truites acabades de pescar, enciam, i hem hagut d'enraonar molt per convèncer-lo que no necessitàvem menjar res. Per arribar a sentir cantar, hem hagut d'esperar el vespre, i mentrestant, hem anat a Lladorre; no ens ha cantat ningú. Una vella massa vella, i una altra que només sabia oracions parlades. El camí és una passejada delitosa, amb una amplada d'horitzó nevada i una finor de cel que no és enlloc més d'aqueixa vall. Hem entrat a sopar ben tard, a la casa Preso, que he de celebrar per neta; ens ha cantat el pastor i la minyona. El pastor té cara d'òliba, i un punt de beneït. De moment, amb l'aire de muntanya que duu als llavis, recordava el Manelic, però no té les espatlles amples, sinó estretes com les d'una noieta, i té la veu esquerdada, i el que és més de doldre, no s'adona que,

quan obre la boca, tothom busca la millor posició per riure més de gust. Jo volia entaular una conversa de llops i guineus, però aqueix infeliç mai no seria en Manelic, perquè mai no ha vist cap llop. Només ha mort serps, quinze, aquest any. Ens ha cantat cançons de Nadal, i en començar la minyona, per deixar-li temps de fer memòria, diríeu que s'ha ennuogat i no ha pogut dir res més; quan la minyona s'ha assabentat que la retrataríem, s'enfuria contra els amos, que la volien fent parella amb el pastor, i ell no ha tardat a donar la bona nit, moix i capficat.

Dijous, dia 15 juliol 1926

El nostre pastor ha tret el ramat més aviat que els altres dies, perquè ha tingut por del retrat *amb unes* patilles que li tremolen de juvenesa; diu que si hagués pogut veure el barber es deixaria retratar.

Esperàvem tenir més èxit a Escalarre. Ens han recomanat can Pauet, per dinar; és la casa més rica, i tot feia esperar bon tracte. Ha cantat la de Galantet, que és rebesàvia i ja se li'n va la memòria, i quan hem tractat de dinar, ens han servit un enciam, dos ous crus i un tall de formatge, damunt la taula nua. La mestressa, tot i rica, és avesada al tracte de mules i pollins, més que al de l'espècie més perfecta de la Creació. De tota manera, si tracta bé els fills i ramades, ja n'hi ha prou.

El segon cantaire ha estat un home. Dallava lluny, i la filla ens hi ha acompanyat. Passava la dalla com qui maneja la ploma, i els pentinells —que aquí són titllats de *reina de los prados*—, queien generosament; en veure'ns, se li ha il·luminat la mirada, l'home s'ha dit que era bona ocasió de divertir-se; la tercera cançó ha estat de color d'herba, i quan l'estrofa li coïa als llavis, i el riure li sobreixia pels ulls i narius, li he dit que «d'aquella ja en teníem prou». No ha calgut dir-li gran cosa més perquè s'emmusteís més de pressa que les flors de pentinell, que ara ja eren ben ajagudes a terra. Aviat hem fet, perquè, el famós repertori que ens havia anunciat s'ha tornat fum. I no podia ser altrament. No podent buidar el sac d'herba, no tenia cap flor per oferir.

Divendres, dia 16 juliol 1926

Vàrem dormir a Esterri. Avui hem tornat a Son. Abans en deien *Son del Valle*. Ara en diuen *Son del Pino*.

Per a nosaltres, Son és sinònim de descoratjament. Hi ha rector nou d'un dia i no hem tingut ni la sort de trobar-lo a casa. De tota manera, hem fet cantar un xollador, i no hem anat a dinar fins a tant que ha exhaurit el repertori.

No esperem fer res més. L'any passat varen cantar-nos algunes dones.

Hem anat a Jou, amb un ruquet espavilat i una dona beneita. La Maria ha estat objecte de la seva observació, perquè feia rams de blauets i margarides. No se'n podia ave-

nir, i és desesperador veure que les flors boniques han de viure i morir sense cap mirada dolça, sinó la dels rucs i bens, que les cobegen perquè és menja fina. Hem trobat un ramat que s'esbadiava pels rocs, i el pastor ha promès cantar, però quan ha vist que no volíem riure, ho ha deixat córrer. Les seves últimes paraules ens han deixat fortor d'estable; els bens no se n'han atalaiat, i de lluny, el pastor era de color de bedoll, però els bens, arrengrerats, feien el camí movedís.

El ruc brostava el que podia, i la companyona ha demanat beure. El primer home del poble de Son que se'ns ha presentat al davant és mut i veí de quatre infeliços com ell.

A la rectoria hem trobat, ultra un senyor rector atent, un hoste arribat poques hores abans. Però no ha fet ni dit res que ens fos agradable durant el sopar, sinó que ha aprofitat l'avinentesa per contar el martiri que s'estudià per fer emmudir un gos i un gat que el destorbaven. Usà tota mena d'especieries, i els procediments, d'aquells del XVIII, per pintar les penes de l'infern. Bitxos, pebre, ceba, fam, cops de peu que feien botir la bestiola per les parets, untures cruels a parts del cos que no s'averkonyia d'esmentar. Aqueix senyor té un càrrec important fora d'ací, i és fill del mateix poble del senyor rector. El càrrec li dóna dret a tots els respectes, però la seva conversa ens ha suggerit tota mena de comentaris dolorosos.

Dissabte, dia 17 juliol 1926

Ha estat avisada la Roseta, soltera, molt polida, ben educada, rossa, una mica sorda, però amb rialla de criatura i ulls maliciosos; el sol no ha pogut cremar el color de lliri de la seva cara, i com que no s'ha casat, *no ha* necessitat mai saber on arribava la renglera d'anys, i els ha deixat passar l'un darrere l'altre amb la mateixa pau que l'un sol segueix l'altre.

Va començar de cantar ahir vespre, i no ha parat en tot el dia. Quan és una oració, hi afegeix Parenostre i Avemaria, i a l'església té una pietat de les que fan deixebles. Té disposat que, en morir, la duguin quatre fadrines, com és usat amb les donzelles.

La seva habilitat particular és filar cànem. Ens ha fet molta illusió veure filar cànem per primer cop. Ja havíem decidit marxar, perquè el senyor Rector assegura que no n'hi ha cap més, però ha tornat amb una dotzena més de cantades. Quan acabava, ja era massa tard per anar a Espot.

Hem fet el segon sopar a casa el senyor Rector. Però si la conversa d'ahir ens va desplaure, amb tots els aïcs, bufecs, ventilació d'indumentària i dits nuats de l'hoste, el que hem sentit avui ens ha astorat d'indignació. Ha volgut contar un nou procediment de sopa «a l'*all escopit*», excusa per contar, com un carreter, coses crues i desverkonyides. Era interromput pels esclats de riure d'una altra persona, i quan anava a continuar, el senyor rector li ha dit que si era del mateix to, ho deixés córrer. Aleshores, aprofitant l'entreacte, hem demanat excusa per retirar-nos dejorn, alludit el viatge.

Diumenge, dia 18 juliol 1926

No hem dormit gens. El grau de dignitat i autoritat del senyor contista ens han esgarriat. A punta de dia ja érem llevades i hem pres comiat breu del senyor rector, que ha estat hospitalari i generós.

A la vall, el sol ha tardat bona estona a brillar al cim del campanar, que ja passàvem per un bosc ferest de bedolls i oms. La llum s'esberla al sòl pissarrós, de lloses fines, rentades de neu i pluja, a plom damunt i sota el camí, que la bestiola té treballs a seguir. Ens han dit que el viatge és d'hora i mitja, però el nostre ruc hi ha posat més de tres hores. El mosso en tenia tan poca cura, que per no deixar un ull o mig nas als esbarzers i gavarneres, hem fet tota mena de gimnàstica. A hores d'ara, potser el ruc se li ha quedat estenallat per aquells pedregars, tan feble era. I ell no sabrà què fer; no li he pogut treure més enllà de vuit paraules en tot el viatge, tot i que l'he cosit a preguntes. Ha estat pastor, però no coneix sinó la sabina i els bedolls. Li dic: «—Com en dieu d'aqueixa flor?». «—Això, això, se'n diu *floreta*». I tancava els ulls amb repòs gloriós. Quan venia una espessor de bedolls, deixava fer l'animal, i la cara se'ns esclafava al fullatge. Un cop que jo anava a cavall, en una topada de branques, m'ha caigut tota una família de larves blaves, no gaire boniques. I com que la família d'aquestes bestietes és tan nombrosa, n'he quedat coberta i abrigada. En girar un marge, el ruc m'ha ficat de peus a un esbarzer i m'ha fet esquinçar el calçat.

Però a can Saurat m'he pogut adobar un xic i escoltar la Rosa Pujol, que ara acaba de marxar, amb la boca perfumada de cafè i dues gotes del dolç. No ho fa gaire bé, però té cara bonica i innocent. Porta cosset de vellut i apedaça els mitjons a punt d'agulla. Té por de deixar-se retratar. Si no puc amagar-me enlloc, ho haurem de deixar córrer.

Encara em recordo del nostre guia. Al pas que hem dut, se li farà nit al bosc i no podrà abellir-se del cant dels ocells, perquè no els coneix. Cantava una griva, i li he preguntat el nom del cantaire. S'ho ha rumiat molt, ha obert la boca dues vegades, i amb tota la seriositat necessària per a l'acte docent m'ha respost:

«—*D'això en diuen un maireó.*»

Les palanganes s'han engrandit un xic, però aqueix símptoma baromètric no ho és de l'alçària, sinó del confort de can Saurat. Hem vist, en una casa que mira al riu, una placa de marbre que assenyala la casa que la sosté com a bressol d'un home que és ben il·lustre en medicina. A l'ampit de la mateixa finestra que sosté el marbre il·luminat, he vist l'home més estrafet i monstruós de tots els que he topat fins ara. Porta la gorra més avall de l'orella dreta i no se li veuen ulls. Però hi veu, perquè tot seguit que li he clavat la vista s'ha amagat. Hem trobat, ací, cinc imbècils d'aqueixa mena i aquest infeliç té una germana, que, si l'avantatja en seny, no arriba, amb tot, al del comú dels altres. Al matí, una dona que és tinguda per cantaire era a entrecavar, que és la feina d'aqueix temps. L'hem feta avisar, i a la tarda, sense dir sí ni no, no ens ha donat temps ni de dinar, que ja se n'ha tornat al camp. Al vespre estava cansada, i per esperar el dolç fruit de la seva memòria, hem decidit fer nit a Espot i veure si demà hi tenim més sort.

Els boscos d'avet i bedoll, en aqueix temps, sofreixen una minva desapiadada. Cada any, durant tres o quatre setmanes, el riu els serveix de via i fan una tallada grossa, dues o tres hores més amunt. Ací, al mig del poble, barren el riu amb una pleta de bedoll, i els troncs arriben i s'hi apilen. Cada llenyater ha marcat els seus, i ací, amb burxes expressess, i amb les mans, els treuen i apilen. Després cada u s'endú els seus, en un vehicle molt curiós, pla, que recorda la forma grega.

Ahir n'hi havia un gran munt, i no tot és bedoll mitjà, sinó troncs d'avet del diàmetre del cos d'un home. L'avet serveix per a construcció, perquè diuen que espurneja massa i és perillós. El bedoll no és tan bo per a taulons perquè creix molt tort. I els raiers xipollegen pel riu, i els esquitxos es confonen amb la seva alegria. Aqueix és l'espectacle d'actualitat, i el centre de reunió de desvagats i forasters. Nosaltres, aquesta tarda, en qualitat d'ambdós títols, hem anat a tafanejar; ultra recollir en el Kodak el que hem pogut, ens hem meravellat d'un vell de 92 anys, alt, ben plantat, prim, amb calça curta, gec i barretina.

No hem pogut conèixer encara la Torradana, que té, per cert, fama de cantaire.

Dilluns, dia 19 juliol 1926

Encara s'ha escapat a entrecavar, la Torradana. Però l'hem anada a atrapar quan es preparava a fer migdiada i tancar les mosques a fora. Hem quedat un xic decebudes. Si fos remarcable, no fóra per les cançons sinó per un poll més gros que una taronja de les de vint-i-cinc cèntims. I el que és més curiós, tot just n'havia cantades set, ja es creia que feien una vintena.

El nostre aspirant a centenari i que ahir només tenia importància com a conservador de la vida, avui ha estat descobert com a cantaire. Però és molt difícil de manejar i té el defecte de no ser sord. Demanava *els diners* amb una afició que fa pensar com són arre'lades les ambicions humanes. Quan s'ha vist amb una pesseta, ja no recordava que havia promès no cantar res més i se li despertaven tonades mortes als racons de la memòria. Li he mostrat un ram de lliris, però m'ha assegurat que li agrada més el cafè.

Hauríem marxat cap a la Guingueta. Però s'ha posat a ploure molt fort la resta de la tarda. Després de sopar ja lluien les estrelles, i feia bo respirar un aire prim, net d'orquestracions d'insectes. És una compensació de la tarda, que, a casa la Torradana, ha estat un començ de martiri; s'hi havien congriat els tàvecs més desesperats i les mosques que nosaltres anomenem prehistòriques, que són una mena de romanalla d'aquells insectes que tenien envergadura d'ocell modern. Les abelles, les vespes, mosquits de tots els graus, des dels generals, que es veu que ho són perquè fan més música, fins a soldat ras. Eren una mena d'exèrcit que brunzia i s'aferrissava als peus i mans. Els porcs, que no eren gaire lluny, es veu que en sofrien les picades i grunyien que era una febre. Hem canviat de lloc tres vegades, però no hem estat bé fins que hem deixat la Torradana i els seus insectes.

És remarcable el sentit demòcrata lliberal de la vida dels paquiderms que la gent persisteix a anomenar tocinos. A Espot, els acompanya a pasturar i banyar-se una xicota dels

sis beneitons del poble. I després, en tornar, cadascú se'n va sol a casa seva. Dura bella estona que s'enfilen carrers amunt, i quan s'adonen que s'han equivocat de cort, desfan camí amb la tranquil·litat d'una senyora que fa visites.

Dimarts, dia 20 juliol 1926

Aquest matí, mentre ensellaven el cavall, ens han donat l'agradosa nova que anit, entre una i dues de la matinada, el jovent ha vingut a cantar, i no hi veien d'alegria, pensant que ens llevaríem. L'amo no s'atreví a trucar a la porta i no vàrem poder sentir res; ací Morfeu diria la resta, si aqueix espantall ja no fos un xic tronat.

Sortiren tots les cançons de xolladors, aquelles que tant buscàvem, i que, per altra banda, ja portem. Ahir, mentre plovia, i no teníem res a fer, no se'ls va acudir que ens farien servei. Ho han fet a la italiana, i si almenys haguéssim pogut pagar-los amb un sentiment manifest n'estaríem joioses, però el dia que dormim, ho fem de debò.

A la Guingueta, esperàvem sentir cantar la Polda. Ens haurem d'accontentar del riu, que s'endú el sol, i de la remor dels clops, de fulla clara.

No vol cantar, perquè ja és vella i s'ofega, i la jove no ho vol, i ahir varen tenir molta gent a dinar. Entre totes aqueixes excuses, fóra difícil dir el veritable motiu, però l'hem trobada inabordable.

Ha estat, aquest matí, el tercer matí dissortat.

La Polda de la Guingueta ens ha mirat com qui veu l'esperver. Ha evitat tota conversa i hem perdut el dia. L'auto ha passat amb molt retard, i quan hem arribat a Escaló, el sol ja es ponía. El senyor rector ens ha dit que «ací no s'hi dediquen, a cantar, perquè tenen feina». No ha estat mai a Barcelona i no tenia notícia de l'Orfeó Català.

No ha calgut voltar el poble més de dues vegades perquè tothom s'assabentés de la nova. Hem trobat una velleta dolcíssima, la Paneta, i ha començat de cantar. I com que el rector és fet a la seva manera i ens ha recomanat l'Hostal Garcia, hi hem fet cap a sopar, que, sense que sia un retret, ha estat massa ràpid i acompanyat de tots els treballadors de la carretera. Si mengem un any a can Garcia, aviat no seran bons per a res, i hauran de plegar o bé tornar a casa seva, a reforçar-se.

Però el sopar no fóra res. En allitar-nos, en una cambra foradada de tots cantons (una mena de colador amb una bombeta elèctrica d'aquelles que fan servei a quatre cambres, col·locada en un entall, al sostre i envà de fusta, sense interruptor), ens hem adonat, amb esfereïment indescriptible, que des de cambres veïnes ens observaven, i els raigs de llum interceptats a la part fosca de la paret, n'eren evident testimoni; rèiem de l'escassetat del sopar, però hem consumit l'alegria en la indignació.

La Paneta, al matí, ha exhaurit les cantades i hem anat a dinar. Érem tres; un antiquari de Sort ha estat company de taula, i tot plegat, entre tots, hem hagut de repartir-nos com a bons germans la ració que hauria estat justa per a un de sol. Això no ens preocupa, un dia de dejuni forçat; és ocasió de riure. El colador ple d'ulls d'anit passada, el

recordarem tota la vida; no deu ser la primera vegada que serveix d'observatori; mereix que s'hi encengui foc, en aqueixa casa. El trespol, si els forats fossin regulars, diria que és brodat. Al matí, amb l'aparell que és tingut per palangana, haurem dutxat els senyors del menjador, que s'escau a sota. Però ens ha cantat l'Escolà, de bon sentit musical, cantaire, que ha deixat la sega per cantar-nos. Quan ja n'estava cansat i deia que no volia dir res més, l'auto ha passat, amb una oportunitat de bon aire, i hem fugit, com la família de Lot, sense girar el cap enrere, de por de perdre l'auto i haver de dormir a l'hostal. De primer, abans de tornar-hi, ens hauríem quedat sota les bellíssimes voltes que són la joia del seu únic carrer. Ací hem rebut tota mena de proposicions com a retratistes. La Maria els deia que no, però jo he dit que en fem pagar 100 pessetes. Ha estat cura radical.

A Llavorsí hem preparat el terreny per a la tornada. Cantarà la Mundeta, que ara no pot perquè està ronca, i el seu fill, que és un minyonàs fet i dret; però ha de ser un dis-sabte, perquè ara és al bosc.

Entretant, començarem la conca del Cardós, des de demà.

Dimecres, dia 21 de juliol 1926

Hem volgut passar tota la conca i aturar-nos a Tavascan, perquè és més fàcil ser conegudes. La gent, en baixar, s'atura a fer el batxiller, i com que van de matí, tenen la memòria més fresca que a la nit.

Hem entrat a Tavascan a les dues, que és com si fossin les tres, a ciutat. A l'hostal ja ens preparaven la visiteta a la font trobada, però quan hem estat un xic revifades del viatge de cinc hores i mitja, en ruc, per camins que no són asfaltats, sinó un devesall de pedres roents, hem explicat l'objecte de la nostra visita. Això és d'una importància cabdal i es fa necessari usar tots els trucs. El fondista, que és descarat i es pensa conèixer el món, ha pensat en un cantaire que vindria a cantar i ballar, i riuríem molt. No li ha agradat gaire, però, saber que *quan* no són serioses, les cançons, ens alcem i marxem.

Ens han parlat de tres dones, però són lluny i dormen a la borda, a dues hores i mitja d'ací. També hi ha el Colomer, que dorm lluny, i l'hem fet venir. Quan ha estat a punt de cantar, ja eren les deu, però quan el llum d'acetilè s'adormia, i nosaltres esbatanàvem els ulls per mantenir-los, l'home era a la meitat del repertori. L'hem deixat acabar, i el mosso de la fonda ens ha acompanyat, quan només vetllava la lluna, al pont.

Dijous, dia 22 juliol 1926

El Colomer és dallador; no molt bon cantaire, però pot anar. Com que està renyit amb el fondista (que és una mena de jueu com el del Marxant de Venècia), hem hagut de fer-lo cantar a l'altre cafè. Ací els cafès són en proporció del trenta per cent. Aquests poblets, de lluny, semblen grans, però tot seguit us podeu adonar que les pallisses ocupen

ÍNDEXS

ÍNDEX ONOMÀSTIC

- A**dam, 247, 248
 Adelaïda de Coixet, 43
 Adrover, Francisca, 160, 228
 Adrover, Guillem, 160
 Adrover (a) «Gelat», Antoni, 161
 Adrover (a) «Quelles», Margalida, 153
 Adrover (a) «Roca», Miquela, 161
 Adrover (a) «Vellana», Apollònia, 161
 Adrover (a) «Verro», Miquel, 161
 Aguiló, 154
 Agulló, Pilar, 408, 409
 Agustí, sant, 228, 227, 357, 414, 415
 Agustina del Riu: vegeu Rius, Agustina
 Albertí (a) «Barruga», Jaume, 162
 Alcover, Antoni M., 156
 Alcover i Estelrich, Catalina, 214
 Alcover i Sureda, Francinaina, 150
 Alcover i Sureda, Pere-Josep, 150, 151, 211, 212, 213, 214
 «Alicant»: vegeu Grimalt, Francesc
 Álvarez-Ossorio, Ricard, 151
 Amengual, Maria, 252
 Amengual, Tonina, 252
 Amer (a) «Fumet», Joana, 151
 Amer (a) «Fumet», Pereta, 151
 Andreu, sant, 157
 Angèlic, l': vegeu Tomàs d'Aquino, sant
 Anglès, Higini, 17
 Antoni, sant, 16, 216, 217, 218, 220, 297
 Aoust, Enric d', 9, 301, 303, 306, 307, 308, 309, 310, 312, 321, 324, 327, 328, 333, 354, 355, 356, 361, 364, 373
 Aoust Jaquetti, Palmira d': vegeu Jaquetti, Palmira
 Arnalot, família, 13, 14
 Arnau, Rosa, 102
 Arqués (a) «Ramona del sabater», Ramona, 340, 341, 342, 343, 362, 371, 416, 417, 418
 Artigues (a) «Gorrió», Bàrbara, 160, 254
- B**adia, Cecília, 75, 76, 79
 «Baixputxera», sa: vegeu Colom, Margalida
 Barbal, Maria, 377, 378, 379
 «Barceló»: vegeu Caldentey, Rafael
 Barceló (a) «Panxeta», Sebastià, 161
 Barcelona (a) «Felies», Antonina, 221
 Barlabé, Maria, 92, 93
 «Barons»: vegeu Estarelles, Rafael
 «Barraques»: vegeu Santandreu, Andreu
 «Barraques»: vegeu Santandreu, Francisca
 «Barraxeta»: vegeu Simonet, Joan
 «Barruga»: vegeu Albertí, Jaume
 «Barrumba», la, 35, 36
 Bartomeu, sant, 83
 Batalla, Fernando, 403
 Batalla, Josep, 305
 Batalla (a) el «Pillo», J., 305, 384
 «Batista», la, 383
 Bauzà i Adrover, Cosme, 9, 152, 154, 155-159, 166
 «Beia»: vegeu Gomila, Margalida
 Belart, Antònia, 135
 «Beleta»: vegeu Capó, Isabel
 Bennassar (a) «Galerí», Andreu, 161
 Bennassar (a) «Roca», Cristòfol, 161
 Binimelis, Maria, 252
 Binimelis (a) «Devertit», Miquel, 160
 Binimelis (a) «Vetla», Andreu, 160
 Boig, Agustina, 317, 318, 405
 Boig, Maria, 406
 Bonal, senyor, 263
 Boneo, Joan A., 156
 Borrell, mestre, 53
 «Bosch»: vegeu Sastre, Miquel
 Bosch, Pere, 304

- Boyer, Maria, 133
 Buades (a) «Comte», Joan, 163, 244
 Bujosa (a) «de So na Rea», Margarida, 139, 178, 179
 Burg, Josepa, 265, 297, 298
 «Burina»: vegeu Mateu, Tonina
 Butxaca, Josep, 108
- «Cabaler del Jeroni», el, 350
 «Cabalet, batlle, 14
 Cabot (a) «Carnisser», Bernat, 140, 180, 182
 Cabot (a) «Salero», Antonina, 142, 186
 «Cabrer»: vegeu Estelrich, Gabriel
 Caissà, Manel, 115
 Caldentey (a) «Barceló», Rafael, 149
 «Cama»: vegeu Riera, Damiana
 «Camussona»: vegeu Estrelles, Catalina
 «Capó»: vegeu Oliver, Francisca Canaleu, 303
 «Capó»: vegeu Oliver, Rosa
 Capó, Catalina, 252
 Capó, Joanaina, 252
 Capó, Sebastià, 160
 Capó (a) «Beleta», Isabel, 145, 189
 «Caputxina», la, 353
 Caralt, Rosa, 125
 «Carbassa», el, 353
 «Carbassí», el, 353
 Carbó, Maria, 9, 11, 17, 20, 25, 30, 33, 35, 41, 51, 55, 57, 60, 63, 261, 267, 319, 340
 Carbonell, Tonina, 165, 256
 Carlos, madò: vegeu Vidal, Catalina
- «Carnisser»: vegeu Cabot, Bernat
 «Carreter»: vegeu Pons, Gaspar
 «Carretona»: vegeu Gomila, Maria
 «Casaler», el, 28
 «Casera», la, 356
 «Caseta»: vegeu Julià, Margarida
 «Castanyer»: vegeu Frau, Margarida
 Castellarnau, Joan, 99
 Castells, el, 350
 Castells (a) la «Mònica», Teresa, 48, 49, 51, 126, 128
 Castillo Brandao, Antoni M. de, 155
 Catarina, Ventura, 90
 Cebrià, família, 304
 Cervera, Jacint, 155
 Cervera (a) «Pentina», Margalida, 150, 209
 Ciurana (a) «Gall», Sebastià, 202
 Clara, santa, 380
 «Coix», el, 57
 Coli, Maria, 162
 Coll, Francisco, 105
 Coll, Maria, 351
 Coll (a) «Moliner», Jaume, 162, 232, 233
 Coll (a) «Rossinyol», Gabriel, 164
 Colom (a) «Pinet o sa Baixputxera», Margalida, 142, 144, 145, 185, 186, 187, 188, 259
 Colomer, Blasi, 25, 106
 Colomer i Llopis, Manuel, 175
 Colomina, Rosa, 136
 Comas (a) la «Dolorosa», Dolors, 271, 276, 281
 Comes, Dolors: vegeu Comas, Dolors
 «Comte»: vegeu Buades, Joan
 Cormabella (a) l'«Espardenyera», Maria, 413, 414
 Cornel, sant, 289
- Cornella, Adelaida, 44, 45, 122, 123, 124, 327
 Cortés, Rosa, 112
 «Cosme»: vegeu Morro, Coloma
 «Cosme»: vegeu Morro, Joanaina
 «Cosme»: vegeu Morro, Margalida
 Cosme, sant, 103
 Costa Aguiar, Josep L. de, 156
 Cotoner, família, 227
 Covas, Antònia, 252
 Crist, 91, 92, 111, 214, 230, 242, 243, 377, 381
 «Cuseta»: vegeu Parera, Maria
 Cuto, Tonya, 354, 355, 356
- Dalmau, Llúcia, 159
 Damià, sant, 103
 Darder, Emili, 144, 145
 «de cal Batlle»: vegeu Sabrià, Maria
 «de can Rafelet»: vegeu Riutort, Magdalena
 «de cas Capeller»: vegeu Gual, Antònia
 «de cas Capeller»: vegeu Gual, Catalina
 «de sa Creu»: vegeu Mascaró, Maria
 «de sa Mola»: vegeu Isern, Joan
 «de sa Torre»: vegeu Munar, Joanaina
 «de sa Torre»: vegeu Munar, Magdalena
 «de so na Rea»: vegeu Bujosa, Margarida
 «Delmia»: vegeu Palou, Francisca
 «des Cassinet»: vegeu Quetgles, Tonina
 Déu, 16, 17, 18, 26, 40, 42, 49, 90, 91, 92, 98, 99, 102, 103,

- 111, 113, 114, 117, 141, 147, 150, 163, 166, 170, 172, 214, 230, 237, 241, 243, 244, 245, 247, 248, 274, 289, 294, 297, 300, 317, 334, 335, 336, 339, 365, 367, 369, 376, 377, 378, 381, 384, 392, 398, 404, 405, 407, 408, 414, 415
- «Devertida»: vegeu Deyà, Catalina
- «Devertit»: vegeu Binimelis, Miquel
- Deyà (a) «Devertida», Catalina, 229
- «Dolça»: vegeu Vicents, Magdalena
- «Dolorosa», la: vegeu Comas, Dolors
- «Dragona», la, 353
- «Dretxa», la, 310
- Dries, Magdalena, 319, 320, 321, 407
- Duran, Francisca, 162
- Duran, Joan, 151
- Duran, Llorenç, 162
- Duran, Maria, 162
- Duran, Mateu, 146, 147, 148
- Duran, Miquel, 162
- Duran (a) «Moragues», Antonina, 208
- E**rmengol, sant, 82
- «Escolà», l', 25
- Escriva, Josefa, 422
- «Espardenyer»: vegeu Pericàs, Joan
- «Espardenyera»: vegeu Pericàs, Maria
- «Espardenyera», l': vegeu Cormabella, Maria
- Espot, Jaume, 423
- Estarelles (a) «Barons», Rafael, 140, 141, 183
- Estarelles (a) «Camussona», Catalina, 142, 145, 186
- Estarelles (a) «Guitarrona», Miquela, 140, 180, 182
- Estarelles (a) «Juanella», Maria, 142, 186
- Estelrich, Margarida, 214
- Estelrich (a) «Cabrer», Gabriel, 231
- «Estornill», l', 324
- Estrany (a) «Rom», Miquel, 162
- «Estrella»: vegeu Munar, Jaume
- F**abrega», la, 346, 347
- Faro, Ventura, 97
- Farrera, Francisca, 358
- «Farrerona», la, 322
- «Favona», la, 339
- «Felia»: vegeu Veny, Catalina
- «Felies»: vegeu Barcelona, Antonina
- Fernàndez, Manuel, 162
- «Fideuair», la, 36
- Fierro, Maria, 117
- Fillet, Dolores, 99, 100
- Fiol (a) «Fiolet», Gabriel, 229
- «Fiolet»: vegeu Fiol, Gabriel
- «Fité», la de, 310
- Fons (a) «Frareta», Maria Helena, 150, 209
- Forcada, Anna, 88, 89
- Forges, Antònia, 132
- Fórteza, Baltasar, 139
- Francisc d'Assís, sant, 16, 30
- Franch, Rosa, 415
- Francisco, mossèn, 42, 43, 44
- «Fraret», el, 17
- «Frareta»: vegeu Fons, Maria Helena
- Frau (a) «Castanyer», Margarida, 146, 190, 193, 197
- «Fumet»: vegeu Amer, Joana
- «Fumet»: vegeu Amer, Pereta
- Fuster (a) «Ventura», Maria, 150, 209
- «Fustera», la, 29, 38
- G**abriel, sant, 241, 243
- «Galantet», la de, 20
- «Galerí»: vegeu Bennassar, Andreu
- Galés (a) «Marxando», Antoni, 149
- «Gall»: vegeu Ciurana, Sebastià
- «Ganxo»: vegeu Vadell, Catalina
- «Garanya», mestre Jaume, 207
- Gareda, Francesc, 162, 236
- Garreta, Juli, 263
- Garreta, Maria, 102, 103, 104
- Garriga, en, 307
- «Garriguer»: vegeu Plina, Bartomeu
- «Garrovera»: vegeu Gomila, Margarida
- Gasa (a) la «Música», Antònia, 345, 346, 347, 357, 358, 419, 420, 421
- Gaspa, Joan, 85
- Gaspar, família, 44
- «Gavet», el, 341
- Gayà, Jaume, 152, 154, 155
- Gayà, Joan, 227
- Gelabert, Francisca, 164, 165, 255
- Gelabert, Margalida, 164, 255
- Gelabert (a) «March», Bernat, 151, 207
- Gelabert (a) «Morera», Antoni, 148, 197
- «Gelat»: vegeu Adrover, Antoni

«Generona», la, 330, 332, 333
 «Gerrer»: vegeu Obrador, Maria
 Gimó (a) el «vell Artús», Ventu-
 ra, 129, 130
 Girbal, Teresa, 270, 275
 «Girons», la, 27
 Gomila, Maria, 228
 Gomila (a) «Beia», Margalida,
 150
 Gomila (a) «Carretona», Maria,
 153
 Gomila (a) «Garrovera», Marga-
 rida, 203, 204, 209
 Gomila (a) «Matxacà», Eulària,
 163, 246
 Gomila (a) «Matxacà», Isabel,
 246
 Gomila (a) «Matxacà», Margari-
 da, 163, 246
 Gomila (a) «Pinya», Maria, 153
 «Gonçales»: vegeu Truyols, Jo-
 anaina
 «Gorrió»: vegeu Artigues, Bàrbara
 Granados, Enric, 207
 Grimalt, Francesc, 152
 Grimalt, Joan, 152, 165
 Grimalt (a) «Alicant», Francesc,
 160
 Gual (a) «de cas Capeller», Antò-
 nia, 146
 Gual (a) «de cas Capeller», Cata-
 lina, 146
 Guiart, Maria, 264
 Guilló, Modesta, 80
 «Guinsalla», la, 37
 «Guitarrona»: vegeu Estarelles,
 Miquela

Herodes, 368
 Herreros Bonet, Manuela
 de los, 252

«Hortelana»: vegeu Pujades, Ca-
 talina

Isern (a) «de sa Mola», Joan,
 165, 166, 258
 Isidre, sant, 158

«**J**an Guillema», la, 310
 Jaquetti, Palmira, 9, 11, 61,
 63, 261, 266, 267, 301, 328,
 331, 332, 333, 334, 372, 373

Jaume, sant, 207
 Jaumot, família, 368, 369
 Jaumot, Francisca, 116
 Jaumot (a) la «Trinitat», Carme,
 306, 307, 387
 Jeroni, sant, 211
 Jesucrist, 180, 214, 378
 Jesús, 48, 76, 92, 95, 102, 107,
 111, 131, 243, 244, 407, 408,
 409
 Joan, sant, 45, 64, 83, 93, 116,
 118, 130, 172, 338, 355, 360,
 386, 395, 396, 405, 409

Joaquim, sant, 97
 Jordana, 313
 Josep, mossèn, 329
 Josep, sant, 18, 30, 35, 75, 76, 83,
 92, 97, 98, 105, 240, 242, 253,
 268, 380, 381, 382
 Jovanic, família, 313
 «Jovanica», la, 314
 Juan Martí, Maria, 397
 «Juanella»: vegeu Estarelles, Ma-
 ria
 Judes, 130
 Julià, Josep, 145, 164
 Julià (a) «Casetà», Margarida,
 153, 230

Julià (a) la «Munda del ferrer»,
 Raimunda, 112, 113, 114
 «Jumbarona», 37
 «Jumpera», la, 324, 325

Lahí, Maria, 58
 «Llebrona»: vegeu Payeres,
 Antonina
 Llehi, matrimoni, 36
 Leonart, Carme, 264, 265, 272,
 274, 275, 279, 280, 289, 290,
 291, 292, 293, 300
 «Llevadora»: vegeu Montserrat,
 Maria
 «Llodrà»: vegeu Riera, Damiana
 Llorens (a) el «Miquelet», Jaume,
 321, 336, 411
 Lluç, Maria: vegeu Lluç, Maria
 Lluç, Maria, 399
 «Lluch»: vegeu Oliver, Guillem
 Llucifer, 243
 «Llunes»: vegeu Nadal, Antonina

«**M**acarena», la, 38
 Magí, sant, 357
 Maimó (a) «Teixidor», Andreu,
 161
 «Majoral des Racó»: vegeu Ros-
 selló, Jaume
 «Manresa»: vegeu Sunyer, Rafael
 Manresa, Maria, 94
 Manresa (a) «Palma», Jaume, 159
 Manresa (a) «Sabatera», Maria,
 160, 252
 Manresa (a) «Sabatera», Tonina,
 160
 «Manseta Sorda», la: vegeu Pallà,
 Maria
 Marçal, sant, 227

- «March»: vegeu Gelabert, Bernat
 Mare de Déu, 32, 58, 60, 82, 87, 230, 245, 266, 268, 270, 334, 355, 361, 380, 392
 Mare de Déu d'Agost, 207
 Mare de Déu de la Cinta, 47
 Mare de Déu de la Gala, 103
 Mare de Déu de Montserrat, 375
 Mare de Déu de Rafet, 422, 423
 Mare de Déu del Repòs, 157
 Mare de Déu des Pla, 334
 Margalida, santa, 155
 Maria, 30, 36, 75, 76, 93, 102, 105, 187, 230, 240, 241, 242, 243, 245, 253, 274, 277, 278, 328, 361, 365, 366, 378, 382, 410
 «Marietona», la: vegeu Sabirà, Maria
 Martí, Jepa, 370
 Martí, Ramon, 404
 Martí (a) «Xinga», Toni, 140, 141, 182
 «Marxando»: vegeu Galés, Antoni
 Mascaró (a) «de sa Creu», Maria, 150, 203, 204, 209
 Mateu, Joan, 163, 239
 Mateu (a) «Burina», Tonina, 142, 186, 187
 Mateu (a) «Rei», Pere, 140, 180, 182
 «Matxacà»: vegeu Gomila, Eulària
 «Matxacà»: vegeu Gomila, Isabel
 «Matxacà»: vegeu Gomila, Margarida
 Maura (a) «Pereta», Bartomeu, 153, 154, 224, 225, 226
 Mayol, Bàrbara, 164
 Mesquida, Francisca, 229
 Mestre (estudiant), 142
 Millet, Lluís, 39, 207, 356
 Miquel, sant, 291
 «Miquelet»: vegeu Llorens, Jaume
 «Miqueua»: vegeu Roquer, Dolors
 «Miqueua», la: vegeu Uet, Josepa
 Mir, Teresa, 265
 Moisès, 91, 92, 381
 «Moliner»: vegeu Coll, Jaume
 «Moliner»: vegeu Pons, Antònia
 «Moliner», el, 27
 «Molinerà»: vegeu Vicens, Maria
 «Mònica», la: vegeu Castells, Teresa
 «Monoc»: vegeu Real, Francisca
 Monroig (a) «Xiscos», Rafael, 200, 201
 Monrós, 48
 Montardit, família, 321
 Montroret, 309
 Montserrat (a) «Llevadora», Maria, 153
 «Moragues»: vegeu Duran, Antonina
 Moreau, Gustave, 207
 «Morera»: vegeu Gelabert, Antoni
 Morey, Isabel, 162
 Morey, Josepa, 162
 Morey, Ramon, 9, 137, 139, 143, 144, 159, 162, 163, 169, 171, 177
 Morfeu, 24
 «Morgonet» el, 324, 325
 Moron: vegeu Moreau
 Moronat, 314
 Morro (a) «Cosme», Coloma, 162
 Morro (a) «Cosme», Joanaina, 162
 Morro (a) «Cosme», Margalida, 162
 Munar, Catalina, 164, 255
 Munar (a) «de sa Torre», Joanaina, 146, 190, 193
 Munar (a) «de sa Torre», Magdalena, 146
 Munar (a) el «Sen Ximbó», Joan, 164
 Munar (a) «Estrella», Jaume, 162
 «Munda del ferrer», la: vegeu Julià, Raimunda
 Muntanyeres, ses, 147
 Mur, senyor, 153
 «Música», la: vegeu Gasa, Antònia
 Nadal, Maria, 151
 Nadal, Sebastià, 143
 Nadal (a) «Llunes», Antonina, 150, 203, 204, 209
 Navarra, Dolors, 119
 «Negreta», la, 16, 17
 Nicolau, Joan, 148, 149, 150
 Ninó, Josep, 111
 Noguera, Antoni, 207
 «Noia»: vegeu Rosselló, Àngela
 Nostra Senyora de la Providència, 157
 «Nyicó»: vegeu Ribes, Bernat
 Obrador, Catalina, 252
 Obrador (a) «Gerrer», Maria, 153, 220
 Obrador (a) «Quadrada», Francisca, 153
 Oliver (a) «Capó», Francisca, 146, 190
 Oliver (a) «Capó», Rosa, 146, 190, 193, 194, 195, 196, 197, 191
 Oliver (a) «Lluch», Guillem, 153, 154

Oliver (a) «Tanca», Aina Maria, 161
 Oliver i Domenge, Pere, 152
 Ordinyana, Magdalena, 162, 238
 Ordinyana, Maria, 162, 237
 Oromí, el vell, 354, 356

Pallà (a) la «Manseta Sorda», Maria, 334, 335, 336, 342, 343, 412
 «Palma»: vegeu Manresa, Jaume
 Palou (a) «Delmia», Francisca, 142, 186
 «Panerer»: vegeu Vaquer Maimó, Miquel
 «Paneta», la, 24
 «Panxeta»: vegeu Barceló, Sebastià
 Parera (a) «Cuseta», Maria, 150
 Parredon, Teresa, 118
 Patxot, Rafael, 263
 Pau, sant, 67, 68, 102, 108
 Payeres (a) «Llebrona», Antonina, 142, 184
 Pedrell, Felip, 207
 «Pentina»: vegeu Cervera, Margalida
 «Perairona», la, 361
 «Percola»: vegeu Valens, Maria
 Pere, sant, 77, 78, 83, 102, 118, 130, 396, 405, 408
 Pere Arnau, Josepa, 391, 392
 Pereform, 351
 «Pereta»: vegeu Maura, Bartomeu
 «Peric», l'avi: vegeu Pujol, Esteve
 Pericàs (a) «Espardenyer», Joan, 139, 140, 180, 182
 Pericàs (a) «Espardenyera», Maria, 140, 180, 182
 Picoi, 304

Pilara de Jordana, 42, 43
 Pilat, 368
 «Pillo», el: vegeu Batalla, J.
 «Pinet»: vegeu Colom, Margalida
 Piña, Baltasar, 139, 140, 141, 142
 «Pinya»: vegeu Gomila, Maria
 Pipó, Isabel, 385, 386
 Pirandello, Luigi, 320
 «Pistols», el, 17
 Pla, Feliciano, 42, 43, 44, 303, 305, 306, 308, 309, 310
 «Planeta», el vell, 338, 341
 Plans, el vell, 303
 «Plata», la, 332, 333
 Plina (a) «Garriguer», Bartomeu, 148, 199
 Pons, Joan, 249, 250, 251
 Pons (a) «Carreter», Gaspar, 162, 246, 248, 251
 Pons (a) «Moliner», Antònia, 162
 Pons (a) «Sombià», Arnau, 163, 239
 «Ponteta»: vegeu Reynés, Francisca
 «Porra»: vegeu Riera, Antonina
 «Porra»: vegeu Riera, Francisca
 Porrer, Emília, 398
 Portella, Elvira, 395
 «Portella», la, 16
 Pou, Joan, 152, 153, 155, 159, 160
 Prió, Josep, 131
 Puigfrà, Maria, 401, 402
 Pujades (a) «Hortelana», Catalina, 162
 Pujol, Francesc, 45, 46, 48, 49, 59
 Pujol, Maria, 18
 Pujol, Rosa, 22
 Pujol (a) l'«Avi Peric», Esteve, 264, 265, 266, 278, 283, 285, 286, 287, 288, 295, 296
 Puntí i Collell, Joan, 49, 56, 303, 334

«**Q**uadrada»: vegeu Obrador, Francisca
 «Quela», la, 57
 «Quelles»: vegeu Adrover, Margalida
 «Querol»: vegeu Rotger, Magdalena
 «Querona»: vegeu Ramon, Maria
 Quetgles (a) «des Cassinet», Tonina, 142, 186, 187

«**R**afelet»: vegeu Riutort, Joan
 Ramon, sant, 270
 Ramon Nonat, sant, 413, 414
 Ramon (a) la «Querona», Maria, 107
 Ramon (a) «Soberà», Margalida, 153, 219
 Ramona del sabater: vegeu Arqués, Ramona
 Real (a) «Monoc», Francisca, 146
 Regis, Catalina, 164, 255
 «Rei»: vegeu Mateu, Pere
 Reig, Enric, 155
 Rella, M. Constança, 95, 96
 Reynés (a) «Ponteta», Francisca, 164
 Riba, Agustina, 115
 Ribas, Teresa, 118
 Ribes (a) «Nyicó», Bernat, 144
 Riera, Andreu, 153
 Riera, Salvador, 267
 Riera (a) «Cama», Damiana, 150
 Riera (a) «Llodrà», Damiana, 153
 Riera (a) «Porra», Antonina, 142, 186, 187
 Riera (a) «Porra», Francisca, 140
 Rigo, Miquel, 152, 153
 Ritort, la, 327

Ritort, Maria, 371
 Rius, Agustina, 355, 356
 Riutort (a) «de can Rafelet»,
 Magdalena, 146
 Riutort (a) «Rafelet», Joan, 146,
 147, 148, 198
 «Roca»: vegeu Adrover, Miquela
 «Roca»: vegeu Bennassar, Cris-
 tòfol
 Roca, Francisca, 109
 Roi, el vell, 323, 324
 Roig, Bartomeu, 161, 322
 Roig, Magdalena, 159
 «Rom»: vegeu Estrany, Miquel
 Roquer (a) «Miqueua», Dolors,
 64, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 77
 Roses, Llorenç, 143, 144
 Rosselló, Jeroni, 207
 Rosselló, Joan, 165
 Rosselló (a) «Majoral des Racó»,
 Jaume, 140, 141
 Rosselló (a) «Noia», Àngela, 153
 «Rossinyol»: vegeu Coll, Gabriel
 Rosso (a) la «Vella de Catxes»,
 Petronilla, 15, 81, 83, 84, 86,
 87
 Rotger, Francesc, 165
 Rotger (a) «Querol», Magdalena,
 146
 Rovira, Marian, 144, 166
 Rubí, Rafael, 150
 Rubió i Lluch, Antoni, 35
 Rusiñol, Santiago, 140, 182

Sabaric, vella de, 306
 «Sabatera»: vegeu Manresa,
 Maria
 «Sabatera»: vegeu Manresa, To-
 nina
 Sabirà (a) la «Marietona», Maria,
 306, 387

Sabrià (a) «de cal Batlle», Maria,
 374, 375
 «Sagristà», el, 42
 «Salero»: vegeu Cabot, Antonina
 Salvador, sant, 74
 Samper, Baltasar, 9, 137, 166,
 177, 228
 Samper, Julià, 159
 «Santa», la, 27
 Santandreu (a) «Barraques», An-
 dreu, 150
 Santandreu (a) «Barraques»,
 Francisca, 150, 203, 204, 209,
 218
 Sarradó, Dolors, 98
 «Sarraira», la, 16, 17
 Sastre (a) «Bosch», Miquel, 153
 Satanàs, 404
 Saura, Joan, 35, 36
 Sebastià, sant, 217
 «Sen Ximbó», el: Munar, Joan
 «Serrada», la, 358
 «Serrado», el, 310
 Serral, Pere Antoni, 228
 Serraller, Benventura, 393
 Servera (a) «Pentina», Margarida:
 vegeu Cervera, Margalida
 Sevilla, Teresa, 110
 «Sila», la, 14
 «Silieta», la, 329
 «Silla de cal Guigua», la, 396
 Simforosa, santa, 353
 «Simó»: vegeu Vadell, Maria
 Simonet (a) «Barraxeta», Joan, 161
 «Soberà»: vegeu Ramon, Marga-
 lida
 Soldevila, Maria, 380, 381, 382
 Soler (a) «Trobat», Pereta, 151,
 214
 «Sombià»: vegeu Pons, Arnau
 «Sostres»: vegeu Vidal, Sebastià
 Sunyer (a) «Manresa», Rafael,
 153

«**T**a», la, 343, 344
 «Tanca»: vegeu Oliver,
 Aina Maria
 «Tano», el, 343
 Tàpies, mossèn, 336, 337, 344
 Tarrés, Emília, 121
 Tastera, Maria, 400
 Teig, Isidre, 74
 «Teixidor»: vegeu Maimó, An-
 dreu
 Togores, Mateu, 155
 Tomàs d'Aquino, sant, 266
 Toribi, sant, 353
 Torra, Josep, 39
 «Torradana», la, 23
 Torrents, Joanaina, 162, 163
 Torres, Catalina, 143
 Torres, Maria, 143
 Torró, 349
 Torrogana, la, 332, 333, 334, 342
 Tous, Jaume, 143
 Tous, Joan, 186
 Trillo, Jaume, 78
 «Trinitat», la: vegeu Jaumot,
 Carme
 «Trobat»: vegeu Soler, Pereta
 «Truca», la, 15
 Truyols (a) «Gonçales», Joanaina,
 150, 209

Uet (a) la «Miqueua», Josepa,
 94

Vadell, mossèn, 161
 Vadell (a) «Ganxo», Catali-
 na, 161
 Vadell (a) «Simó», Maria, 161
 Valens (a) «Percola», Maria, 153
 Valeri, vell, 338, 341

<p>Vaquer, Bàrbara, 164, 255
 Vaquer Maimó (a) «Panerer»,
 Miquel, 153, 224, 227
 «vell Artús», el: vegeu Gimó,
 Ventura
 «vell de Pedro», el, 30
 «vell de Tisquet», el, 40
 «Vella de Catxes»: vegeu Rosso,
 Petronilla
 «Vellana»: vegeu Adrover, Apol-
 lònia
 «Ventura»: vegeu Fuster, Maria
 Veny (a) «Felia», Catalina, 152,
 153, 220, 221
 Verdaguer, Jacint, 375
 Verge de l'Estrella, 300
 Verge de Montserrat, 90, 410</p> | <p>Verge de Vall de Flors, 60
 Verge del Claustre, 41
 Verge del Roser, 272
 Verge Maria, 90, 99, 134, 180,
 230, 335, 404, 408
 Verí, família, 227
 Verné, Albina, 89
 «Verro»: vegeu Adrover, Miquel
 «Vetla»: vegeu Binimelis, An-
 dreu
 Vicenç, sant, 271, 272
 Vicenç de Paul, sant, 157
 Vicens (a) «Molinera», Maria,
 153
 Vicents (a) «Dolça», Magdalena,
 162
 Vidal, la, 38</p> | <p>Vidal (a) «Madó Carlos», Catali-
 na, 145, 189
 Vidal (a) «Sostres», Sebastià, 161
 Vidal (a) «Xima», Francisca, 153
 Vilaspasa, Maria, 131
 Vinyes, senyor, 269
 «Viuda», la, 308
 Vives, 48</p> <p>«X au», el, 376
 «Xerinel·l», vell, 314
 «Xima»: vegeu Vidal, Francisca
 «Xinga»: vegeu Martí, Toni
 «Xiscos»: vegeu Monroig, Rafael</p> |
|--|---|--|

II

ÍNDEX TOPONÍMIC

Africa, 176
 Ainet de Cardós, 30
 Aineto, 107
 Alaró, 152, 165, 173, 258
 Alfàbia, serra d', 143
 Alins, 63, 357
 Alós d'Àneu o de Gil, 13, 14, 64,
 66, 67, 68, 69, 70, 73, 74, 75,
 76, 77, 78, 79
 Alp, 374, 375, 376, 377, 378, 379
 Alsamora, 56, 135
 Altron, 41, 42
 Alzina, 56, 57, 131
 Amazones, 156
 Amèrica, 156, 159, 335
 Ancs, 312, 313, 314, 397, 398,
 399, 400
 Anglaterra, 88
 Aragó, 46, 50, 52, 74
 Aramunt, 349, 350, 352
 Aransís, 51
 Arcalís, 308, 393
 Aro, vall d', 292, 293, 298
 Arrós, 29
 Artà, 158
 Artesa, 43
 Aubereiet, 164

Baén: 327, 329
 Baiasca, 33
 Balaguer, 60
 Banyoles, 286, 287

Barcelona, 24, 39, 89, 106, 132,
 147, 154, 175, 201, 304, 316,
 321, 326, 330, 335, 343, 368
 Baro, 308, 311, 391, 392
 Bastida, can, 348, 349
 Bastida de Sort, la, 42
 Begur, 298
 Benante, 30
 Beniure, 56
 Berga, ca na, 151
 Berrós de Dalt: vegeu Berrós So-
 birà
 Berrós Sobirà, 81
 Betlem, 76, 91, 92, 98, 107, 213,
 214, 381
 Biniali, 145, 162, 189, 258
 Biniamar, 239
 Binissalem, 139, 145, 164, 170,
 173, 189, 236, 246, 248, 249,
 250, 251
 Blanes, 298
 Bóixols, 108
 Boldís, 28
 Boldís Jussà, 28
 Boldís Sobirà, 28
 Bolló, estany de, 373
 Bonarre, 26
 Bonestarre, 32
 Bons Aires: vegeu Buenos Aires
 Boqueria, pla de la, 35
 Borén, 13, 15, 88, 89, 94
 Bos, cal, 398
 Boumort, el, 347
 Brasil, 156

Bresca, 333, 335, 411
 Bretui, 314, 317, 318, 404
 Buenos Aires, 157, 335
 Bullada, cal, 419
 Bunyola, 139, 140, 141, 142,
 143, 144, 145, 147, 166, 179,
 180, 182, 183, 184, 185, 186,
 187, 188, 259
 Burgo, 19, 99, 100
 Buseu, 327, 331, 332

Cabdella, 362, 365, 366, 367
 Cabo, cal, 387
 Cadis, 156
 Calonge, 159, 161
 Camarasa, 60
 Campanet, 140, 162, 163, 164,
 239, 244, 246
 Canet, 264
 Canigó, el, 317
 Canyet, el, 263
 Capeller, cas, 146
 Caps, can, 58
 Cardós, conca de, 25
 Cardós, vall de, 31, 33, 357
 Caregue, 37, 117
 Carmo, 156
 Carreter, can, 246, 249, 250, 251
 Carrixó, es, 228
 Cassibrós, 30, 111
 Castanyer, can, 146, 147
 Castella, 73, 74, 290

Castellnou, 55
 Catalunya, 9, 11, 112, 137, 162,
 261, 301
 Cerbi, 17, 18, 89
 Cerdanya, la, 78
 Cerdanya, la plana de, 79, 114,
 419, 420
 Cervera, el pla de, 357
 Cinto, cal, 407
 Ciutat de Mallorca: vegeu Palma
 de Mallorca
 Claverol, 343, 344, 345
 Clua de la Conca, la, 56
 Coari, 156
 Codajàs, 156
 Coll d'En Rabassa, Es, 255
 Collmorter, 55, 57, 58
 Company, can, 159
 Conca de Tremp, la, 9, 11, 33,
 59, 60, 303, 348, 350, 353,
 357, 366
 Concos, cas, 157, 159, 160, 228,
 253, 254
 Crespi, son, 150, 151, 210, 211,
 214, 216
 Creu, sa, 150, 203, 204, 209, 218
 Cuba, 54

Empordà, l', 132, 286, 287
 Enseu, 122, 123, 124, 327,
 328, 329, 332
 Enviny, 116, 305, 384, 385, 387
 Eres, les, 351
 Erinyà, 358, 361
 Eroles, 54, 55
 Escala, l', 298
 Escalarre, 20,
 Escaló, 99, 102, 103, 104, 105,
 319
 Escàs, 36, 37
 Escós, 309

Escriva, ca l', 422
 Espanya, 51, 81, 85, 86, 89, 135,
 155, 180, 375, 394
 Espardenyer, ca l', 140
 Esporles, 155
 Espot, 21, 22, 23
 Espui, 367, 368, 422, 423
 Estac, 309, 310, 312
 Estaís, 102
 Estaón, 31
 Estellencs, 171
 Esterri d'Àneu, 17, 20, 94, 95, 96
 Esterri d'Àneu, la vall d', 13, 385
 Esterri de Cardós, 29

Fartàritx, 208
 Felanitx, 151, 152, 153, 154,
 155, 157, 158, 159, 160, 165,
 166, 172, 173, 219, 220, 221,
 224, 225, 226, 227, 228, 229,
 230, 231
 Fígols, 55, 132, 133
 Figueres, 279
 Filipines, 156
 Flamisell, el, 303, 336, 361, 364,
 366
 Fontsagrada, 51
 Força, la, 304
 Forteza, son, 165
 França, 17, 26, 32, 69, 70, 75, 81,
 86, 87, 110, 236, 288, 298,
 307, 379, 384, 392
 Francolí, el, 325

Galerí, can, 161
 Gallach, can, 38
 Garreta, can, 56
 Gaspar, can, 44, 45
 Gavàs, 18, 97, 98

Gavet, 51
 Gelabert, son, 164, 165
 Gento, estany de, 363, 364, 366
 Gega, ca la, 393
 Gerri de la Sal, 44, 45, 119, 121,
 122, 303, 321, 327, 328, 333,
 334, 343, 411, 412
 Gibraltar, 296, 297
 Gil: vegeu Isil
 Ginestarre, 28, 29, 33
 Girona, 360
 Gran Parà, 155
 Grau, son, 163, 239
 Gros, cal, 349
 Guàrdia, la, 58, 59
 Guingueta, la, 23, 24, 81
 Gulleri, 34
 Gulp de la Conca, 51, 52, 53,
 356

Havana, l', 52
 Herba-savina, 347
 Hereu, ca l', 317
 Hongria, 290
 Horta, S', 158, 159, 160, 161,
 252, 253
 Hortoneda, 343, 345, 346, 347,
 348, 356, 419, 420, 421

Inca, 162, 163, 232, 233, 237,
 238
 Isavarre, 15, 17, 89
 Isidro, ca l', 413
 Isil, 14, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87,
 92
 Isona, 47, 49, 371
 Itàlia, 237

Japó, 60
 Jaume, can, 423
 Jaumot, cal, 368
 Joaquim, cal, 406
 Jordà, riu, 409
 Josafat, vall de, 180
 Josep, casa, 377
 Jou, 20, 102
 Jovanic, cal, 312, 397
 Judea, 95

Lila, 75
 Lladorre, 19, 27, 28, 29, 108
 Lladrós, 30, 110
 Llagunes, les, 326, 327
 Llarvén, 305, 385, 386, 387, 395
 Llavorsí, 25, 30, 33, 34, 112, 113, 114
 Lleida, 49, 60, 328, 339, 392, 393
 Lleret, 27, 109
 Llessui, 40, 118
 Llimiana, 49, 50, 129, 130, 350
 Lloret de Mar, 298
 Lloret de Vistalegre, 164, 173, 255
 Llorito: vegeu Lloret de Vistalegre
 Lloseta, 162
 Lluc, 239, 246
 Lorda, 368
 Lourdes: vegeu Lorda

Mallorca, 9, 134, 137, 139, 140, 141, 145, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 155, 156, 157, 158, 161, 166, 167, 169, 171, 172, 173, 175, 176, 227, 252
 Malmercat, 322, 323

Manacor, 9, 142, 150, 151, 170, 171, 172, 203, 204, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 216, 218
 Manaus, 156
 Manresa, 278, 376
 Marietó, cal, 306, 387
 Marratxí, 227
 Marroc, 304
 Marsella, 103, 282, 296, 297
 Martelló, cal, 415
 Martina, ca la, 329
 Mencui, 310, 311, 396
 Mesquida, son, 158
 Meüll, 55
 Mocajuba, 156
 Mola, sa, 165, 258
 Moleta, 34
 Molina, 162, 236
 Molinos, 362
 Mònaco, 14
 Monistrol, 277, 278, 410
 Montardit, cal, 320
 Montardit de Dalt, 306, 311, 387, 388
 Montardit de Ribera: vegeu Ribera de Montardit
 Montcortès, 317, 318, 405, 406
 Mont-ros, 369, 370
 Montsec, el, 49, 50, 56, 57, 59, 60, 313, 345
 Montseny, el, 357, 363, 365, 366, 369, 370
 Montserrat, 9, 56, 90, 203, 204, 276, 277, 278, 303, 372, 376, 410
 Montserrat, son, 187
 Montuiri, 207
 Moronat, casa, 403
 Moror, 57
 Moscou, 38
 Muntanyeres, ca ses, 140
 Mur, 58

Mur, castell de, 57
 Múrcia, 162, 236
 Músic, cal, 419

Nalló, 15
 Noguera Pallaresa, la, 34, 308, 333, 336, 338, 341

Olp, 303
 Omàs, 32
 Organyà, 357
 Orient, 142, 143, 186
 Osera, 121

Palafrugell, 298
 Palamós, 293, 298
 Pallars, el, 9, 11, 58, 301, 321, 371
 Palma de Mallorca, 139, 144, 145, 148, 179, 252
 Palou, son, 143, 186
 París, 38, 84, 103, 106, 296, 297
 Parret, casa, 102
 Patagònia, la, 335
 Pauet, can, 20
 Paüls, 370, 371
 Pedrico, cal, 31, 32
 Pep Josep, can, 159
 Pera, la, 282, 283
 Peramea, 318, 320, 321, 407, 409
 Pere, casa, 391
 Peret, cal, 401
 Perot, son, 143
 Perú, 28
 Pessonada, 348, 353
 Petra, 148, 149, 151, 172, 200, 201, 202

Peu de Rata, ca na, 150
 Picoi, can, 304, 305, 380
 Pina, 164, 165, 256
 Pobellà, 369, 370
 Pobla de Segur, la, 321, 334, 335,
 336, 337, 338, 340, 341, 342,
 343, 344, 349, 350, 353, 354,
 357, 358, 362, 371, 413, 414,
 415, 416, 417, 418
 Pollença, 252
 Pont de Claverol, el, 338
 Porro, can, 144, 166
 Portocristo, 151, 211, 212, 213,
 214, 216
 Portugal, 236, 237
 Portvendres, 295
 Pou, son, 200, 201
 Preso, casa, 19
 Pretxa, cal, 395
 Puigcerçós, 136
 Puigforniu, 326
 Puigverd, 55, 133
 Pujal, el, 304, 380, 381, 382

Queco, cal, 358, 359, 360

Rabeu, can, 159
 Racó, es, 144
 Rafaela, 156
 Rafelet, can, 146
 Ramon de la Molinera, cal, 416
 Rea, so na, 139
 Rei, cal, 344
 Reiet, cal, 41
 República Argentina, 156
 Reus, 115, 416
 Rialp, 35, 115, 322
 Ribagorça, la, 9, 301

Ribera, 30, 31, 32, 33
 Ribera de Montardit, 307, 322
 Ribet, can, 404
 Ridaura, 292
 Rivert, 356, 357
 Roma, 155, 397
 Roní, 34, 115, 367
 Ros, cal, 362
 Roses, 298
 Rússia, 28

Sabaric, can, 305, 385
 Salàs, 353, 354, 355
 Sant Adrià, 54
 Sant Agustí, 152
 Sant Esteve de la Sarga, 56, 135
 Sant Feliu de Guíxols, 9, 261,
 263, 264, 266, 267, 268, 269,
 270, 271, 272, 274, 275, 276,
 278, 279, 280, 281, 283, 285,
 286, 287, 288, 289, 290, 291,
 292, 293, 295, 296, 297, 298,
 300
 Sant Jaume de Galícia, 134, 135
 Sant Joan de l'Erm, 311, 337
 Sant Llorenç des Cardassar, 151,
 214
 Sant Martí de Barcedana, 50, 353
 Sant Miquel de la Vall, 50
 Sant Pere d'Esporles, 157
 Sant Pere de Rosó, 267
 Sant Pere Pescador, 298
 Sant Salvador, santuari de, 159
 Sant Salvador de Toló, 49, 50
 Sant Sebastià de Buseu, 327, 329,
 330, 331, 332
 Sant Serni, 51
 Sant Telm, banys de, 263
 Santa Engràcia, 53, 350
 Santa Fe, diòcesi de, 156
 Santa Llúcia de Mur, 55, 57, 136

Santa Maria, ermita de, 358
 Santanyí, 157, 190
 Santo Antonio de Maiao, 156
 Santueri, castell de, 160
 Saurat, can, 22
 Saurí, 41
 Saverneda, 321, 322
 Segarra, la, 294
 Segre, el, 61
 Sellui, 313, 314, 401, 402, 403
 Selva de Mallorca, 232, 233
 Senegal, el, 304
 Senterada, 361, 362, 363, 400
 Serradell, 360
 Seu, ribera de la, 357
 Seu d'Urgell, la, 376, 417, 418
 Silieta, ca la, 329
 Sineu, 146, 148, 172, 190, 191,
 192, 193, 194, 195, 196, 197,
 198, 199
 Solimoes, riu, 156
 Sóller, 145, 166
 Solsona, 41
 Son, 20, 21
 Son del Pino: vegeu Son
 Son del Valle: vegeu Son
 Soriguera, 326
 Sorpe, 13, 16, 90, 92, 93, 94
 Sorre, 39
 Sort, 24, 35, 42, 44, 118, 303,
 307, 309, 321, 323, 327, 353,
 390
 Sossís, 343
 Surp, 36, 116
 Surri, 32, 112

Talam, 48, 52, 59
 Tano, cal, 344
 Tarascó, 69, 70
 Tarragona, 61, 106
 Tàrrrega, 303, 371

Tavascan, 25, 26, 98, 106, 107
 Teixidor, cal, 405
 Teixidor, can, 161
 Tendrui, 53, 131
 Tiet, cal, 312, 313, 344
 Tírvia, 102
 Tocantinos, 156
 Tolosa, 75, 287, 288, 296, 297
 Toralla, 357
 Tornafort, 132, 133, 306, 324,
 325, 327, 344
 Torre, sa, 146, 161
 Torre d'Amargós, la, 56
 Torre de Cabdella, la, 368
 Torres: vegeu Torre d'Amargós,
 la
 Torroda, can, 400
 Tort, can, 13
 Tort, llac, 364
 Tossa de Mar, 272, 292, 293, 298

Tremp, 45, 48, 49, 51, 54, 55, 57,
 59, 125, 126, 128, 131, 303,
 354, 355, 362, 371
 Trianon, 38
 Trobat, son, 214
 Tudela, 52

Unarre, 19
 Urgell, l', 13, 82, 133, 412,
 413
 Urgell, pla d', 60, 419, 420
 Useu, 327, 331, 332, 333, 334

València d'Àneu, 16, 94
 Vall d'Aran, la, 13, 336
 Valls, 125

Vaticà, 38
 Venècia, 25
 Verí, son, 227
 Verro, can, 161
 Versalles, 38
 Veta, can, 304
 Viana, 217
 Vic, plana de, 78, 79, 373
 Videla i Angeloni, 156
 Vila-Firmat, 156, 157
 Vilamolat de Mur, 55
 Vilamur, 327
 Vilella, 399
 Visa, casa, 16

Xato, cal, 33

ÍNDEX GENERAL

	<u>PÀG.</u>
Presentació	9
Memòria de la missió de recerca de cançons i músiques populars realitzada per Palmira Jaquetti i Maria Carbó al Pallars i Conca de Tremp del 26 de juliol al 2 de setembre de 1926 per comanda de l'Obra del «Cançoner Popular de Catalunya» . . .	11
Selecta dels materials recollits per la Missió Jaquetti-Carbó 1926	63
Memòria de la missió de recerca de cançons i músiques populars realitzada per Baltasar Samper i Ramon Morey a Mallorca del 4 d'agost al 8 d'octubre de 1926 per comanda de l'Obra del «Cançoner Popular de Catalunya»	137
Selecta dels materials recollits per la Missió Samper-Morey 1926	177
Memòria de la missió de recerca de cançons i músiques populars realitzada per Palmira Jaquetti i Maria Carbó a Sant Feliu de Guíxols de l'1 al 9 de gener de 1927 per comanda de l'Obra del «Cançoner Popular de Catalunya»	261
Selecta dels materials recollits per la Missió Jaquetti-Carbó 1927	267
Memòria de la missió de recerca de cançons i músiques populars realitzada per Palmira Jaquetti i Enric d'Aoust al Pallars i Ribagorça del 27 de juny al 31 d'agost de 1927 per comanda de l'Obra del «Cançoner Popular de Catalunya»	301
Selecta dels materials recollits per la Missió Jaquetti-D'Aoust 1927	373

ÍNDEXS

Índex onomàstic	427
Índex toponímic	435